

Súd: Krajský súd Banská Bystrica
Spisová značka: 11CoP/6/2022
Identifikačné číslo súdneho spisu: 6721205094
Dátum vydania rozhodnutia: 15. 03. 2022
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Jozef Zlocha
ECLI: ECLI:SK:KSBB:2022:6721205094.1

Uznesenie

Krajský súd v Banskej Bystrici, ako súd odvolací, v senáte zloženom z predsedu senátu JUDr. Jozefa Zlochu a sudcov JUDr. Renáty Deákovovej a JUDr. Ing. Jána Gandžalu, PhD. ako členov senátu, v právnej veci starostlivosti o maloletého: M. U., nar. 8. decembra XXXX, bytom ako matka, zastúpený opatrovníkom Úrad práce, sociálnych vecí a rodiny Zvolen, dieťa matky: L. U., nar. XX. júna XXXX, bytom T. XX, XXX XX Q., toho častu F. U. XX, XXX XX A., zastúpená Lion Law Partners s.r.o., IČO: 36 862 461, so sídlom Komenského 14A, 974 01 Banská Bystrica a otca: H. U., nar. XX. septembra XXXX, bytom E.P. U. XXXX/X, XXX XX A., o návrhu otca na nariadenie neodkladného opatrenia, o odvolaní matky proti uzneseniu Okresného súdu Zvolen, č.k. 12P/63/2021-19 zo dňa 10. januára 2022, takto

rozhodol:

I. Uznesenie okresného súdu **m e n í a n a r i a d ť u j e** nasledovné neodkladné opatrenie:

Súd **u p r a v u j e** právo styku otca s maloletým dieťaťom M. U., nar. X.XX.XXXX tak, že otec je **o p r á v n e n ý** stretávať sa s maloletým každú stredu v čase od 14:00hod. do 16:00hod., každý piatok v čase od 14:00hod. do 16:00hod. a každú párnú nedeľu v čase od 10:00hod. do 17:00hod., bez prítomnosti matky.

Matka je **p o v i n n á** maloletého na stretnutie s otcom riadne pripraviť a v stanovený čas začiatku realizácie styku maloletého otcovi odovzdať a otec je **o p r á v n e n ý a p o v i n n ý** maloletého od matky prevziať v určený čas v mieste bydliska matky a v stanovený čas ukončenia styku maloletého matke odovzdať v mieste bydliska matky.

Súd **u k l a d á** otcovi maloletého H. U., nar. XX.X.XXXX, povinnosť v lehote 30 dní od právoplatnosti tohto uznesenia podať návrh na súd vo veci samej na úpravu výkonu rodičovských práv a povinností k maloletému M. U., nar. X.XX.XXXX.

Žiaden z účastníkov **n e m á** nárok na náhradu trov konania.

II. Žiaden z účastníkov **n e m á** nárok na náhradu trov odvolacieho konania.

o d ô v o d n e n i e :

1. Okresný súd Zvolen (ďalej len „okresný súd“ alebo „súd prvej inštancie“) uznesením č.k. 12P/63/2021-19 zo dňa 10. januára 2022 (ďalej len „napadnuté uznesenie“ alebo „napadnuté rozhodnutie“) nariadil nasledovné neodkladné opatrenie:

I. Súd neodkladným opatrením upravuje právo styku otca s maloletým dieťaťom M. U., nar. X.XX.XXXX tak, že otec je oprávnený stretávať sa s maloletým každý pondelok v čase od 14:00hod. do 16:00hod., každú stredu v čase od 14:00hod. do 16:00 hod. každý piatok v čase od 14:00hod. do 16:00hod a každú nedeľu v čase od 10:00hod do 18:00hod. bez prítomnosti matky.

II. Matka je povinná maloletého na stretnutie s otcom riadne pripraviť a v stanovený čase začiatku realizácie styku maloletého otcovi odovzdať a otec je oprávnený i povinný maloletého od matky prevziať

v určený čas v mieste bydliska matky a v stanovený čas ukončenia styku maloletého matke odovzdať v mieste bydliska matky.

III. Súd ukladá otcovi maloletého H. U. nar. XX.X.XXXX povinnosť v lehote 30 dní od právoplatnosti tohto uznesenia podať na súd návrh vo veci samej na úpravu výkonu rodičovských práv a povinností k maloletému dieťaťu.

IV. Žiaden z účastníkov nemá nárok na náhradu trov konania.

1.1 Z odôvodnenia napadnutého uznesenia vyplýva, že otec maloletého sa domáhal nariadenia neodkladného opatrenia, ktorým by súd upravil jeho styk s maloletým z dôvodu, že s matkou maloletého nežije v spoločnej domácnosti; dôvodom jeho odsťahovania sa bolo správanie matky maloletého voči nemu. Po odsťahovaní sa zo spoločnej domácnosti matka otcovi bráni stretávať sa s maloletým bez jej prítomnosti; môže sa s maloletým stretávať len v byte matky a za jej prítomnosti; pri styku dochádza ku konfliktom a hádkam rodičov, pri ktorých je prítomný aj maloletý. Otec v návrhu tvrdil, že matka maloletého sa nemá záujem s ním dohodnúť na úprave styku s argumentáciou, že otec sa o maloletého nedokáže postarať. V návrhu popísal konkrétne konfliktné situácie, vyčítal matke, že s maloletým nechodí von na čerstvý vzduch a otcovi nedovolí zobrať maloletého na prechádzku, vyjadril názor, že ak mu matka neumožní stretávať sa s maloletým, bude maloletého negatívne ovplyvňovať a maloletý sa mu citovo odcudzí. Tvrdil tiež, že je dostatočne vyspelý a schopný zabezpečiť maloletému dostatočnú starostlivosť a riadnu výchovu; má právo aspoň v minimálnej miere zabezpečovať maloletému starostlivosť a výchovu; výkon rodičovských práv a povinností je otcovi znemožnený zo strany matky. Otec maloletého napokon poukázal na skutočnosť, že má vytvorené podmienky pre zabezpečenie starostlivosti o maloletého; pozná jeho denný režim, vie maloletému navariť a vie ho prebaliť a uspať. Má zato, že je vhodné stretávanie sa s maloletým bez prítomnosti matky, ktorý tak nebude vystavený hádkam rodičov.

1.2 Súd prvej inštancie vykonal dokazovanie oboznámením sa s návrhom otca, vyžiadal a oboznámil sa so správou o prešetrení pomerov v domácnosti otca a matky maloletého vykonanej Úradom práce, sociálnych vecí a rodiny Zvole (ďalej aj „UPSVar“); aplikoval ustanovenia § 367 ods.1, § 2 ods.1, § 367 ods.3 zákona č.161/2015 Z.z.. Civilný mimosporový poriadok (ďalej len „C.m.p.“) a ustanovenia § 326 ods.1, § 328 ods.1, ods.2, § 329 ods.1, ods.2 zákona č.160/2015 Z.z. Civilný sporový poriadok (ďalej len „C.s.p.“).

1.3 Zo správy zo sociálneho zisťovania okresný súd zistil stanovisko matky, ktorá súhlasila so stretávaním sa otca s maloletým v jej domácnosti 2 krát týždenne na jednu hodinu bez jej prítomnosti. Inak sa vyjadrila, že s návrhom otca nesúhlasí, uviedla, že otec maloletého bol k nej počas spoločného života hrubý a bil ju aj pred maloletým. Otec maloletého trénuje pästné súboje a k tomuto športu chce viesť aj maloletého, s čím matka nesúhlasí. Matka v rámci sociálneho zisťovania tvrdila, že otec sa o maloletého nevie riadne postarať a pristupuje k nemu benevolentne, často mu dáva na hranie mobil a keď má dieťa na rukách, fajčí elektronickú cigaretu. Otec mal byť v minulosti užívateľom drog; matka sa vyjadrila, že to už je v poriadku. V domácnosti otca sa tiež nachádzajú dva veľké psy a mačka. V minulosti, pokiaľ ponechala maloletého s otcom, tento starostlivosť o maloletého nezvládol a volal jej predčasne. Otec maloletého v rámci sociálneho zisťovania uviedol, že aktuálne sa zdržiava v domácnosti svojej terajšej priateľky, v dvojizbovom nájomnom byte; je nezamestnaný, pokladá sa za profesionálneho športovca v oblasti pästných súbojov, chodí na súťaže a tiež je štatutár a tréner v Pästiarskom klube vo Zvolene, má príjem cca 700 Eur mesačne. Otec tvrdil, že sa vie o maloletého plnohodnotne postarať a v prípade potreby mu vie pomôcť partnerka. Odmietol tvrdenie, že by matku maloletého bil, uviedol, že jej nikdy neublížil.

1.4 Súd prvej inštancie poukázal na účel neodkladného opatrenia, jeho charakter a ustálil, že v prípade nariadenia neodkladných opatrení vo veci starostlivosti o maloleté dieťa je potrebné osvedčiť naliehavosť situácie a z tohto dôvodu vyplývajúcu potrebu dočasnej úpravy práv a povinností rodičov voči maloletým deťom, a to aj v prípade, ak by mala byť ohrozená alebo narušená riadna výchova maloletých detí; neodkladné opatrenie má len dočasný charakter. Účelom neodkladného opatrenia je rýchla i keď dočasná úprava právnych pomerov účastníkov.

1.5 Po preskúmaní návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia a správy zo sociálneho zisťovania dospel okresný súd k záveru, že zistené skutočnosti osvedčili naliehavosť riešenia vzťahov k maloletému dieťaťu formou neodkladného opatrenia. Zohľadnil pritom skutočnosť, že maloletý je na otca zvyknutý,

nakoľko rodička do októbra 2021 bývali v spoločnej domácnosti; maloletý je na otca citovo naviazaný. Súd prvej inštancie konštatoval, že svojvoľné obmedzovanie styku otca s maloletým nie je na prospech zdravého psychického vývinu maloletého; smerodajným je pritom záujem maloletého, keď treba vnímať jeho citové väzby a vývinové potreby ako aj stabilitu výchovného prostredia. Je potrebné rešpektovať právo dieťaťa na výchovu a starostlivosť zo strany oboch rodičov a právo dieťaťa na udržiavanie pravidelného, rovnocenného a rovnoprávneho styku s oboma rodičmi. Okresný súd mal osvedčené, že obaja rodičia majú v domácnostiach vytvorené vhodné podmienky pre starostlivosť o maloletého a nezistil objektívne dôvody, aby maloletý nemohol tráviť čas s otcom bez prítomnosti matky. Z vyššie uvedených dôvodov okresný súd návrhu otca na nariadenie neodkladného opatrenia vyhovel aj pokiaľ ide o rozsah styku. Konštatoval pritom, že neodkladným opatrením stanovená úprava styku otca s maloletým je minimálnou úpravou, ktorá rodičom nebráni, aby sa dohodli aj na širšom rozsahu vzájomného stretávania sa otca s maloletým.

1.6 Nakoľko súd prvej inštancie nariadil neodkladné opatrenie pred začatím konania vo veci samej, aplikoval ustanovenie § 336 ods.1 C.s.p. a otcovi maloletého uložil povinnosť podať v určenej lehote návrh vo veci samej (na úpravu rodičovských práv a povinností k maloletému).

1.7 Pri rozhodovaní o nároku na náhradu trov konania okresný súd aplikoval ustanovenie § 52 C.m.p. a rozhodol, že nárok na náhradu trov konania nemá žiaden z účastníkov.

2. Proti uzneseniu okresného súdu, ktorým tento nariadil neodkladné opatrenie, podala matka maloletého (ďalej aj „odvolateľka“) v zákonom stanovenej lehote odvolanie, v ktorom navrhla, aby odvolací súd postupom podľa ustanovenia § 388 C.s.p. napadnuté rozhodnutie okresného súdu zmenil tak, že dočasne upraví styk otca s maloletým tak, že otec je oprávnený stretávať sa s maloletým každý pondelok v čase od 14:00hod. do 16:00hod., každú stredu v čase od 14:00hod do 16:00hod a každý piatok v čase od 14:00hod. do 16:00hod. bez prítomnosti matky. Uplatnila odvolacie dôvody uvedené v ustanovení § 365 ods.1 písm.f) a h) C.s.p.; tvrdila tak, že súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam a rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci; uplatnila aj odvolací dôvod uvedený v ustanovení § 62 ods.1 C.m.p., tvrdila tak, že súd prvej inštancie nesprávne a neúplne zistil skutočný stav veci. Odvolanie podala v rozsahu prvej výrokovej vety.

2.1 V konkrétnostiach matka maloletého namietala, že súd prvej inštancie vychádzal výlučne zo subjektívnych a ničím nepreukázaných tvrdení otca a nekriticky v plnom rozsahu prevzal do odôvodnenia rozhodnutia tvrdenia otca o tom, že maloletý je na otca zvyknutý a citovo naviazaný a že matka maloletého s otcom vyvoláva konflikty a svojvoľne obmedzuje styk otca s maloletým. V tomto smere poukázala na vývoj vzťahu s otcom maloletého, ktorý mal opakovane opustiť spoločnú domácnosť a to aj v čase, kedy mal maloletý 5 dní; z toho dôvodu matka v minulosti aj odišla bývať ku svojim rodičom a v rámci tohto obdobia otec navštevoval maloletého len počas víkendov, na dve až tri hodiny, styk sa realizoval vždy za prítomnosti matky.

2.2 Matka maloletého poprela otcom tvrdený dôvod rozpadu partnerského vzťahu; dôvod rozpadu videla v tom, že otec maloletého nadviazal iný partnerský vzťah a o rodinu následne žiaden záujem neprejavoval. Poukázala na spoločné spolžitie s otcom maloletého; tvrdila, že sa o domácnosť a o maloleté dieťa riadne starala, na otca maloletého na verejnosti nikdy nekričala a nikdy nechcela riešiť problémy na verejnosti. Uviedla, že otec nikdy nejavil spontánny záujem o trávenie času so synom; iniciatívne ho nevzal von, iba vtedy, ak ho matka o to poprosila. Ak chcela, aby otec maloletého prebalil a okúpala, otec argumentoval, že tieto činnosti má robiť žena a on to nevie. Na starostlivosť o maloletého pritom otec nikdy nemal vytvorený ani časový priestor; nikdy nemal čas venovať sa maloletému a maloletého dokopy uspával asi 10 krát. Za zavádzajúce tak matka považovala tvrdenia otca, že pozná denný režim maloletého a že sa o neho chce a vie postarať.

2.3 Matka okrem popisu konkrétnych situácií, ktoré v rámci stretávania sa otca s maloletým nastali uviedla, že v prípade styku otca s maloletým do ich aktivít nevstupuje, maloletého povzbudzuje, aby sa s otcom hral. Do ich hry zasahuje iba v prípade, ak maloletý dáva najavo svoju nespokojnosť. Naopak, otec počas návštev viackrát na ňu slovne zaútočil. Zdôraznila, že otcovi dáva všetky informácie o zdravotnom stave maloletého, o časoch, kedy sa môže realizovať styk otca s maloletým a informuje ho aj o ďalších skutočnostiach týkajúcich sa maloletého. Otca pred maloletým nevykresľuje negatívne. Naopak otec

nepozná denný režim maloletého, nevie čo má rád a ako sa stravuje, maloletému ani nerozumie, nakoľko tento má vlastný detský jazyk zodpovedajúci jeho veku. Matka nevie, v akých podmienkach otec žije, takéto informácie otec matke neposkytuje. Podľa vedomostí matky žije v dvojizbovom byte so svojou partnerkou a jej dospelým synom, v domácnosti sú aj dva veľké psy, ktoré musia byť oddelené. Nakoľko detskú izbu využíva syn otcovej priateľky, matka má zato, že maloletý nemá v domácnosti otca vytvorené vhodné podmienky. Matka zároveň nepozná priateľku otca, nevie ako sa správa k maloletému. Nepovažuje za rozumné a v prospech maloletého umožniť taký styk otca s maloletým, pri ktorom bude aj priateľka otca. Prejavovanie vzájomnej náklonnosti medzi otcom a jeho partnerkou a náhle navštevovanie cudzej domácnosti môže v maloletom vyvolať stres, nepochopenie a následne sa odraziť v jeho psychickom vývoji.

2.4 Maloletý je prítom na matku emočne naviazaný, nebol od nej odlúčený na viac ako 6 hodín. V minulosti boli dlhšie obdobia, kedy bývali rodičia odlúčení, maloletý bol vo výlučnej starostlivosti matky a s otcom sa stretával len v rozsahu niekoľkých hodín, aj to za prítomnosti matky. Maloletý tak nie je pripravený na zmenu režimu, ktorý by mal spočívať v tom, že bude vo väčšom rozsahu vo výlučnej starostlivosti otca. Otec maloletého nikdy neprejavoval záujem o intenzívnejší styk s maloletým, o aktivity typu spoločných výletov záujem nemal, a to ani počas partnerského spoluzitia rodičov.

2.5 Odvolateľka zdôraznila, že ňou uvádzané skutočnosti súd prvej inštancie nezohľadnil a v plnom rozsahu prevzal argumentáciu otca. Otec s maloletým od jeho narodenia strávil bez prítomnosti matky len minimum času. Vzhľadom na vek maloletého je neprimerané, aby bol styk upravený v rozsahu 4x týždenne a v nedeľu v rozsahu 8 hodín denne, keď na styk v nedeľu nadväzuje hneď ďalší čas styku v pondelok. Takáto rozsiahla úprava je neprimeranou záťažou pre maloletého, vzhľadom na jeho vek ako aj doterajší vývoj je nevhodná a nezohľadňuje potreby maloletého a potrebu zabezpečenia stabilného výchovného prostredia. Takouto úpravou je matke bránené tráviť víkend u starých rodičov a venovať sa maloletému typickými víkendovými aktivitami. Súdom vykonaná úprava styku ani nerešpektuje režim maloletého; absolvovanie ranných rituálov a činnosti trvá minimálne do 9:00hod., pred 18:00hod. sa maloletý štandardne kúpe. Bez narušenia režimu maloletého nie je možné realizovať súdom upravený styk maloletého s otcom. Napokon zdôraznila prednosť najlepšieho záujmu maloletého vyplývajúcu zo zákona č.36/2005 Z.z. o rodine a o zmene a doplnení niektorých zákonov (ďalej len „Zákon o rodine“ alebo „zákon č.36/2005 Z.z.“), Dohovoru o právach dieťaťa a judikatúry Európskeho súdu pre ľudské práva. Uzavrela, že úprava styku v neodkladnom opatrení nijakým spôsobom nezohľadňuje záujmy a potreby maloletého, ale slúži len na zabezpečenie potrieb otca. Maloletý je úzko naviazaný na matku, v prítomnosti ktorej doposiaľ strávil celý svoj život. S otcom sa stretával vždy za prítomnosti matky, v poslednom období len o niekoľko hodín týždenne. Z uvedeného dôvodu nemôže byť v záujme maloletého, aby bez predchádzajúcej prípravy došlo k náhlemu nárastu času styku s otcom až na 14 hodín týždenne, navyše bez prítomnosti matky. Za primeraný považovala rozsah styku 3x týždenne v časoch od 14:00hod. do 16:00hod. a po adaptovaní sa maloletého na tento rozsah styku bude možné v budúcnosti uvažovať o jeho rozšírení tak, aby boli rešpektované potreby maloletého.

3. Otec a opatrovník sa k odvolaniu nevyjadrili; odvolanie im bolo doručené dňa 16.2., resp. 7.2.2022.

4. Žiadne ďalšie písomné vyjadrenie vo veci pred predložením veci na rozhodnutie odvolaciemu súdu doručené nebolo.

5. Krajský súd, ako súd funkčne príslušný na rozhodnutie o odvolaní, vec preskúmal v rozsahu ustanovenia § 65 a § 66 C.m.p. bez nariadenia pojednávania v zmysle § 385 C.s.p. a odvolaním napadnuté uznesenie okresného súdu postupom podľa ustanovenia § 388 C.s.p. zmenil, nakoľko neboli splnené podmienky na jeho potvrdenie a ani na jeho zrušenie.

5.1 Podľa § 388 C.s.p. odvolací súd rozhodnutie súdu prvej inštancie zmení, ak nie sú splnené podmienky na jeho potvrdenie, ani na jeho zrušenie.

6. Odvolací súd v zhode so závermi súdu prvej inštancie konštatuje, že neodkladným opatrením dochádza k rýchlej, aj keď len dočasnej úprave právnych a faktických pomerov účastníkov alebo zabezpečeniu existujúceho, hoci nevykonateľného alebo očakávaného rozhodnutia; jeho nariadenie predpokladá, aby sa aspoň osvedčila danosť nároku a aby neboli vážnejšie pochybnosti o potrebe predbežnej úpravy. Pri nariaďovaní neodkladného opatrenia prevláda požiadavka rýchlosti nad

požiadavkou úplnosti skutkových zistení. Neodkladným opatrením sa neprejudikujú práva a povinnosti účastníkov konania, takouto úpravou súd v neskoršom konaní nie je viazaný; meritórnym rozhodnutím, pokiaľ účastníci podajú návrh, môže o veci rozhodnúť inak. Pre nariadenie neodkladného opatrenia je postačujúce aspoň osvedčenie okolností, z ktorých sa vyvodzuje opodstatnenosť návrhu na toto dočasné opatrenie; miera osvedčenia sa riadi danou situáciou, najmä naliehavosťou jej riešenia; pri rozhodovaní o neodkladnom opatrení súd nemusí vykonávať dokazovanie; nie je potrebné vyjadrenie ostatných účastníkov (§ 329 ods. 1 prvá veta C.s.p.).

6.1 Zo spisového materiálu odvolací súd zistil, že návrh na nariadenie neodkladného opatrenia podal otec maloletého tvrdiac, že matka mu neumožňuje stretávať sa s maloletým v dostatočnom rozsahu bez jej prítomnosti; poukázal pritom na skutočnosť, že s matkou maloletého nevedú spoločnú domácnosť. Maloletý pritom pochádza z manželstva rodičov, ktoré uzavreli dňa 21.9.2019; návrh na rozvod manželstva a ani návrh na úpravu výkonu rodičovských práv a povinností k maloletému dieťaťu (na čas do rozvodu manželstva) podaný doposiaľ nebol. Iné konanie vo veci starostlivosti o maloletého M. U. na okresnom súde nie je vedené. Okresný súd pri rozhodnutí o návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia vychádzal z tvrdení otca uvedených v návrhu a z vyžadanej správy Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny Zvolen z prešetrenia pomerov. Správa o prešetrení pomerov obsahuje aj stanovisko matky; zo správy vyplýva, že matka sa s návrhom otca na nariadenie neodkladného opatrenia oboznámila a k jeho obsahu sa opatrovníkovi vyjadřila.

6.2 Z odôvodnenia napadnutého rozhodnutia je zrejmé, že okresný súd mal za osvedčenú potrebu nariadenia neodkladného opatrenia z dôvodu potreby dočasnej úpravy pomerov; nariadené opatrenie však odôvodnil len vo všeobecnosti, bez náležitého prihliadania na špecifiká prejednávanej veci, ktoré odvolací súd vidí predovšetkým vo veku maloletého. Okresný súd v zásade paušálne prevzal do napadnutého rozhodnutia argumentáciu otca, nevysporiadal sa s tvrdeniami matky (v správe zo sociálneho zisťovania) a len z uvedeného dôvodu mohol nekriticky ustáliť, že „matkine svojvoľné obmedzovanie styku otca s maloletým, resp. jej prítomnosť a vyvolávanie konfliktov pri styku otca s maloletým nie je v prospech zdravého psychického vývinu maloletého dieťaťa“. Zo správy zo sociálneho zisťovania okresný súd „vybral“ iba konštatovanie o tom, že obaja rodičia majú vo svojich domácnostiach vytvorené vhodné podmienky pre starostlivosť o maloleté dieťa. Odvolací súd zdôrazňuje, že „svojvoľné obmedzovanie styku otca s maloletým“ vyplýva len z tvrdení otca maloletého, bez akejkoľvek inej verifikácie, uvedené tvrdenie bolo matkou popreté; nepovšimnuté ostalo jej vyjadrenie o tom, že by súhlasila so stretávaním sa otca s maloletým 2x týždenne, v jej domácnosti a bez jej prítomnosti.

6.3 K uzneseniu súdu prvej inštancie odvolací súd zároveň zdôrazňuje, že súd prvej inštancie okrem ustanovení Civilného sporového poriadku poukázal aj na ustanovenie § 367 Civilného mimosporového poriadku, ktorým je neodkladné opatrenie vo veciach osobnej starostlivosti o maloletého a ktorým súd nariaďuje, aby ten, kto má maloletého pri sebe, maloletého odovzdal do starostlivosti toho, koho označí súd alebo do striedavej osobnej starostlivosti. K uvedenému odvolací súd uvádza, že o takýto prípad v prejednávanej veci nejde; okresný súd nerozhodoval, komu sa maloleté dieťa do starostlivosti odovzdáva (a ani to v návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia navrhované nebolo), otec sa nedomáhal zverenia maloletého do svojej starostlivosti a ani do prípadnej striedavej starostlivosti. Domáhal sa iba úpravy styku neodkladným opatrením. Aplikácia ustanovenia § 367 C.m.p. (pokiaľ uvedené ustanovenie bolo vôbec aplikované) bola nedôvodná. Vo veci úpravy styku s prihliadnutím na vyššie uvedené ide o neodkladné opatrenie podľa ustanovenia § 360 ods.1 C.m.p. (neodkladné opatrenie možno nariadiť aj bez návrhu v konaniach, ktoré možno začať aj bez návrhu) v spojení s ustanovením § 325 ods.1 písm.d) C.s.p.; nejde o žiaden z osobitných procesných postupov pri nariadení neodkladného opatrenia predpokladaný ustanoveniami § 365 C.m.p. (neodkladné opatrenie vo veciach ochrany maloletého), § 366 C.m.p. (neodkladné opatrenie vo veciach výživného) a § 367 C.m.p. (neodkladné opatrenie vo veciach osobnej starostlivosti o maloletého). Aj v režime Civilného mimosporového poriadku je možné nariadiť aj iné ako citované neodkladné opatrenia (v danom prípade neodkladné opatrenie ohľadne styku rodiča s maloletým dieťaťom za použitia ustanovenia § 2 ods.1 C.m.p. a ustanovenia § 325 Civilného sporového poriadku); ktoré umožňuje účastníkovi konania vo veciach starostlivosti o maloleté deti uložiť aby niečo vykonal, niečoho sa zdržal alebo niečo znášal, v danom prípade aby umožnil(a) styk otca s maloletým dieťaťom v rozsahu uvedenom v rozhodnutí súdu.

7. Odvolanie matky je dôvodné len v časti.

Z podaného odvolania je zrejmé, že matka maloletého nesúhlasí s neodkladným opatrením len pokiaľ ide o rozsah styku otca s maloletým; oproti súdnej úprave rozsahu styku vykonanej napadnutým rozhodnutím okresného súdu (3x týždenne, pondelok, streda a piatok v rozsahu dvoch hodín od 14:00hod. do 16:00hod. a 1x týždenne v nedeľu od 10:00hod. do 18:00hod.) odvolateľka považuje za postačujúci styk otca iba 3x týždenne, v pondelok, streda a piatok od 14:00hod. do 16:00hod.

7.1 Matka maloletého v podanom odvolaní poprela tvrdenia otca o dôvodoch rozpadu partnerského vzťahu a dôvody jeho rozpadu videla v tom, že otec maloletého nadviazal vzťah s inou ženou, s ktorou žije v spoločnej domácnosti. Uvedená argumentácia nemá vplyv na potrebu (čo aj dočasnej) úpravy pomerov účastníkov konania; v tomto smere je podstatné, že rodičia maloletého napriek trvajúcemu manželstvu nežijú v spoločnej domácnosti, nezabezpečujú spoločne starostlivosť o maloletého a spoločne sa tak nepodieľajú na jeho výchove. Maloletý je v súčasnosti v osobnej starostlivosti matky, túto starostlivosť matky o maloletého otec nenamietal a nežiadal, aby bol maloletý neodkladným opatrením zverený do jeho starostlivosti, prípadne do striedavej starostlivosti oboch rodičov. Podstatné je, že otec sa domáhal úpravy styku s maloletým tvrdiac, že matka maloletého mu styk s maloletým v požadovanom rozsahu, najmä v neprítomnosti matky, neumožňuje a pri stretávaní sa s maloletým v domácnosti matky dochádza ku konfliktom medzi rodičmi maloletého.

7.2 Pokiaľ ide o prítomnosť matky pri styku otca s maloletým odvolateľka si protirečí keď na jednej strane poukazuje na naviazanosť maloletého na jej osobu a spochybňuje spôsobilosť otca vykonávať riadnu starostlivosť o maloletého; na strane druhej však vlastným návrhom na úpravu rozsahu styku nežiada, aby styk otca s maloletým prebiehal za jej prítomnosti. Už takýmto spôsobom vyjadrila určitú dôveru v rodičovské zručnosti otca ako aj určitú naviazanosť maloletého na otca, ktorá nepochybne vyplýva aj zo skutočnosti, že rodičia maloletého určitú dobu spoločnú domácnosť (čo aj s prestávkami) viedli; prítomnosť otca v spoločnej domácnosti takmer s istotou nebola založená len na „pasívnej“ účasti aj pokiaľ ide o starostlivosť o maloletého. Matka maloletého pritom ani neuviedla, že by maloletý otca počas jeho návštev v domácnosti odmietal; naopak potvrdila určitú pravidelnosť styku otca s maloletým, aj keď len v jej prítomnosti. Z uvedeného odvolací súd vyvodil, že v súčasnej dobe nič nebráni, aj s prihliadnutím na rozsah upravovaného styku, aby sa otec s maloletým stretával bez prítomnosti matky a v inom prostredí, ako je domácnosť matky. Úloha otca v starostlivosti o maloletého je prakticky nezastupiteľná, maloletý potrebuje aj v malom veku rozvíjať svoje sociálne zručnosti, poznať a osvojiť si aj „mužský“ model správania. Zo súdneho spisu nevyplývajú žiadne skutočnosti, ktoré by styk otca s maloletým v neprítomnosti matky vylučovali.

7.3 Ak odvolateľka poukazovala na iný partnerský vzťah otca, odvolací súd zdôrazňuje, že rodičia majú rovnaké právo (a povinnosť) zabezpečovať starostlivosť o maloleté dieťa, čomu zodpovedá právo maloletého dieťaťa na rovnocenný a pravidelný styk s oboma rodičmi. Maloleté dieťa má právo poznať prostredie, v ktorom ten ktorý z rodičov žije, vrátane spoznávania ďalších príbuzných, resp. ďalších blízkych osôb toho ktorého rodiča; dieťa nemôže byť v rámci sociálnych vzťahov izolované len na jednu časť svojej rodiny, v danom prípade na matku. Odvolateľka len hypoteticky popisuje dôvody, pre ktoré nesúhlasí s tým, aby sa maloletý s otcom stretával v domácnosti otca, za prítomnosti jeho partnerky. Neuviedla však žiadne konkrétne dôvody, ktoré by takémuto styku otca s maloletým bránili.

7.4 Matka maloletého mala zato, že otec maloletého nemá vytvorené vhodné podmienky pre starostlivosť o maloletého z dôvodu, že žije s partnerkou v dvojizbovom byte, spolu s nimi v domácnosti žije aj dospelý syn partnerky otca a rovnako dva psy. K uvedenému odvolací súd zdôrazňuje, že pomery v domácnosti otca boli preskúmané kolíznym opatrovníkom, ktorý uviedol, že obaja rodičia majú vytvorené vhodné podmienky pre starostlivosť o maloleté dieťa. Pri rozsahu styku upravenom týmto rozhodnutím je odvolacia argumentácia matky nedostatočná a nemá za následok potrebu inej úpravy styku otca s maloletým, najmä v prípade, ak matka sama navrhla upraviť rozsah styku bez jej prítomnosti.

7.5 Odvolací súd nepopiera tvrdenie matky, že starostlivosť o maloletého zabezpečovala prevažne ona. V súčasnosti sa však otec maloletého styku s maloletým a starostlivosti o neho domáha, realizujúc svoje rodičovské práva. Z obsahu spisu a obsahu odvolania nevyplývajú žiadne také skutočnosti, ktoré by starostlivosťou otca o maloletého bránili; v súvislosti so starostlivosťou otca o maloletého počas styku sa nepochybne u otca rozvinú aj také rodičovské schopnosti, ktoré matka maloletého doposiaľ nepostrehla.

8. Odvolací súd reagujúc aj na odvoláciu argumentáciu matky a rešpektujúc požiadavku stability výchovného prostredia maloletého dospel k záveru, že rešpektujúc je na mieste zmena napadnutého rozhodnutia súdu prvej inštancie. Prihliadal pritom na vek maloletého, skutočnosť, že matka maloletého svoju prevažnú starostlivosť o maloletého osvedčila. Zároveň prihliadal na inštitút neodkladného opatrenia a jeho účel, skutočnosť, že pri nariaďovaní neodkladných opatrení prevláda požiadavka rýchlosti nad požiadavkou úplnosti skutkových zistení ako aj na dočasnosť úpravy pomerov neodkladným opatrením, najmä v prípade, že súd prvej inštancie samostatným výrokom uložil otcovi maloletého podať v určenej lehote návrh vo veci samej - úpravu výkonu rodičovských práv a povinností. Dokazovanie vyžadované v konaní o nariadenie neodkladného opatrenia v takom prípade nevyhnutne nemôže vyčerpávajúco a úplne zistiť skutkový (skutočný) stav ako by to bolo vyžadované v konaní vo veci samej.

8.1 Podstatným a prvoradým pre nariadenie neodkladného opatrenia vo veciach úpravy styku je najlepší záujem maloletého dieťaťa; súd zvažuje nielen úroveň starostlivosti o maloleté dieťa a potrebu stability výchovného prostredia, ale aj právo maloletého dieťaťa na rovnocenný styk s oboma rodičmi a právo rodičov podieľať sa na starostlivosti o maloleté dieťa.

8.2 Súd prvej inštancie akceptujúc návrh otca upravil styk počas víkendových dní tak, že otec je oprávnený sa s maloletým stretávať každú nedeľu v čase od 10:00hod do 18:00hod.. Odvolací súd však zohľadnil tvrdenia matky o potrebe trávenia víkendov s maloletým v širšom rodinnom prostredí matky, do ktorého matka musí vycestovať. Vhodnejšie sa v danom prípade javí, aby bol otec maloletého oprávnený sa s maloletým stretávať každý druhý víkend v rozsahu jedného dňa od 10:00hod. do 17:00hod. Otec maloletého sa návrhom na nariadenie neodkladného opatrenia nedomáhal aby v jeho domácnosti maloletý prespal a ani úpravy styku počas dvoch po sebe nadväzujúcich kalendárnych dní. Odvolací súd pritom vnímal aj argumentáciu matky o dennom režime maloletého, ktorý sa podľa jej tvrdení o 18:00hod. štandardne kúpe. Uvedenému režimu maloletého ako aj režimu matky lepšie zodpovedá možnosť otca stretávať sa s maloletým počas víkendových dní každý druhý týždeň; väčší počet hodín cez víkend (ako cez bežný deň) zaručuje intenzívny kontakt otca s maloletým a nadväzovanie a prehĺbovanie ich vzťahu, ako aj rozvíjanie rodičovských schopností otca.

8.3 Pre potreby úpravy pomerov neodkladným opatrením považoval odvolací súd za dostatočnú takú úpravu, v rámci ktorej by bol otec oprávnený počas bežného týždňa sa s maloletým stretávať každý týždeň v stredu a v piatok od 14:00hod. do 16:00hod. Úprava vykonaná súdom prvej inštancie jednak bezprostredne nadväzuje na rozšírený styk otca s maloletým počas nedele a zároveň nie je možné od matky maloletého spravodlivo požadovať, aby väčšinu týždňa bola nútená očakávať návštevu otca súvisiacu s realizáciou styku s maloletým; takýmto spôsobom by bolo matke maloletého v zásade bránené realizovať spoločné aktivity s maloletým po väčšinu pracovných dní.

9. Vzhľadom k vyššie uvedenému sa odvolací súd stotožnil so záverom súdu prvej inštancie, že boli osvedčené skutočnosti preukazujúce dôvodnosť potreby bezodkladnej úpravy pomerov účastníkov konania v tom, že doposiaľ nebolo zhody rodičov o tom, v akom rozsahu je otec oprávnený s maloletým sa stretávať, resp. v tom, či môže styk s maloletým realizovať bez prítomnosti matky.

9.1 Odvolací súd ale reagujúc na najlepší záujem maloletého a odvoláciu argumentáciu matky (ku ktorej sa otec maloletého nevyjadril) upravil obsah styku odlišne; tak ako je to uvedené vo výroku tohto uznesenia. Pokiaľ sa matka odvolala len do výroku I. uznesenia okresného súdu, odvolací súd pripomína, že výroky II., III. a IV. sú výrokmi závislými, ktoré by pri prípadnom zrušení uznesenia vo výroku I. stratili svoje opodstatnenie. Preto odvolací súd napadnuté rozhodnutie zmenil v celom rozsahu, avšak osvojujúci si dôvodnosť a správnosť rozhodnutia súdu prvej inštancie vo výrokoch II.-IV.. Z uvedeného dôvodu aj odvolací súd rozhodol o povinnosti matky maloletého na stretnutie s otcom riadne pripraviť a otcovi maloletého odovzdať ako aj na oprávnení a povinnosti otca maloletého v určený čas prevziať a po ukončení styku maloletého matke odovzdať v mieste jej bydliska. Odvolací súd rovnako otcovi maloletého uložil povinnosť podať návrh vo veci samej; nejde o vec, kedy by okresný súd rozhodol neodkladným opatrením bez návrhu; v takom prípade by postupoval podľa ustanovenia § 360 ods.2 C.m.p.. Správnym je aj závislý výrok o nároku na náhradu trov konania, keď súd prvej inštancie správne aplikoval ustanovenie § 52 C.m.p.; nejde o neodkladné opatrenie nariadené počas konania vo veci samej.

10. Vzhľadom k vyššie uvedenému odvolací súd napadnuté uznesenie okresného súdu postupom podľa § 388 C.s.p. zmenil nezistiac dôvody na jeho potvrdenie a ani zrušenie.

11. Pri rozhodovaní o nároku na náhradu trov konania odvolací súd rovnako aplikoval ustanovenie § 52 C.m.p., nezistiac dôvod na aplikáciu ustanovenia § 55 C.m.p..

12. Toto rozhodnutie bolo prijaté senátom krajského súdu pomerom hlasov 3 : 0 (§393 ods. 2, druhá veta C.s.p.).

Poučenie:

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 C.s.p.).

Dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak

- a) sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov,
- b) ten, kto v konaní vystupoval ako strana, nemal procesnú subjektivitu,
- c) strana nemala spôsobilosť samostatne konať pred súdom v plnom rozsahu a nekonal za ňu zákonný zástupca alebo procesný opatrovník,
- d) v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie,
- e) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd, alebo
- f) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces (§ 420 C.s.p.).

Dovolanie je prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky,

- a) pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu,
- b) ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo
- c) je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne (§ 421 ods. 1 C.s.p.); dovolanie v prípadoch uvedených v odseku 1 nie je prípustné, ak odvolací súd rozhodol o odvolaní proti uzneseniu podľa § 357 písm. a) až n) C.s.p. (§ 421 ods. 2 C.s.p.).

Dovolanie podľa § 421 ods. 1 C.s.p. nie je prípustné, ak

- a) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení neprevyšuje desaťnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,
- b) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení v sporoch s ochranou slabšej strany neprevyšuje dvojnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,
- c) je predmetom dovolacieho konania len príslušenstvo pohľadávky a výška príslušenstva v čase začatia dovolacieho konania neprevyšuje sumu podľa písmen a) a b) (§ 422 ods. 1 C.s.p.); na určenie výšky minimálnej mzdy v prípadoch uvedených v odseku 1 je rozhodujúci deň podania žaloby na súde prvej inštancie (§ 422 ods. 2 C.s.p.).

Dovolanie nie je prípustné proti rozsudku, ktorým sa vyslovilo, že sa manželstvo rozvádza, že je neplatné alebo že nie je a proti uzneseniu v konaní o návrat maloletého do cudziny vo veciach neoprávneného premiestnenia alebo zadržania (§ 76 C.m.p.).

Dovolanie len proti dôvodom rozhodnutia nie je prípustné (§ 423 C.s.p.).

Dovolanie sa podáva v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii; ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plyní znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 C.s.p.); dovolanie je podané včas aj vtedy, ak bolo v lehote podané na príslušnom odvolacom alebo dovolacom súde (§ 427 ods. 2 C.s.p.).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania (t.j. ktorému súdu je určené, kto ho robí, ktorej veci sa týka, čo sa ním sleduje a podpis) uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa

toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 C.s.p.).

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom; dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 C.s.p.); povinnosť podľa odseku 1 neplatí, ak je

- a) dovolateľom fyzická osoba, ktorá má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
- b) dovolateľom právnická osoba a jej zamestnanec alebo člen, ktorý za ňu koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
- c) dovolateľ v sporoch s ochranou slabšej strany podľa druhej hlavy tretej časti tohto zákona zastúpený osobou založenou alebo zriadenou na ochranu spotrebiteľa, osobou oprávnenou na zastupovanie podľa predpisov o rovnakom zaobchádzaní a o ochrane pred diskrimináciou alebo odborovou organizáciou a ak ich zamestnanec alebo člen, ktorý za ne koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa (§ 429 ods. 2 C.s.p.).

Ak povinný dobrovoľne nespĺní, čo mu ukladá vykonateľné rozhodnutie ani na základe výzvy na plnenie (§ 379 ods. 1 a 2 C.m.p.), môže mu súd uložiť pokutu do 1.000,- Eur (§ 382 ods. 1 C.m.p.), rozhodnúť o zastavení výplaty rodičovského príspevku a prídavku na dieťa a príplatku k prídavku na dieťa (§ 383 ods. 1 C.m.p.) alebo odňať maloletému tomu, u koho podľa rozhodnutia nemá byť a postarať sa o jeho odovzdanie tomu, komu bolo podľa rozhodnutia zverené, alebo tomu, komu rozhodnutie priznáva právo na styk s maloletým po obmedzený čas, alebo tomu, kto je oprávnený neoprávnene premiestneného alebo zadržaného maloletého prevziať (§ 386 ods. 1 C.m.p.) a to všetko aj bez návrhu (§ 376 ods. 2 C.m.p.).